

Rottehandlingsplan

Plan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

2024

Horsens Kommune

Indhold

Indledning	2
Kommunens rottehandlingsplan.....	3
Vision og mål for rottebekæmpelsen i kommunen	4
Den kommunale rottebekæmpelse	6
Fokusområder for forebyggelse og bekæmpelse af rotter	8
Status i udviklingen af rotteanmeldelser	11
Årsager til rotteforekomst og udgifter til udbedring af skader.....	13
Besøgspligtige ejendomme	14
Kort om anvendelse af fælder, gift og rottespærrer	16
Rottegebyr	20
Rottehandlingsplanen set i perspektivet af budgetaftalen og FN's verdensmål	21
Den private rottebekæmpelse	23
Aktivitetsoversigt	24

Fakta

- 🐭 Rotter kan komme igennem åbninger og sprækker på over 2 cm
- 🐭 Rotter kan gennemgnavne alt materiale, som er blødere end jern
- 🐭 Rotter kan løfte en vægt på op til ca. 1,2 kg
- 🐭 Rotter kan grave ned til en dybde på ca. 40 cm
- 🐭 Rotter kan springe op til ca. 75 cm i lodret
- 🐭 Rotter er gode til at klatre op af ru vægge, træer, faldstammer osv.
- 🐭 Rotter skal bruge skjulesteder, mad og vand for at slå sig ned
- 🐭 Vi, mennesker, er gode til at opfylde rottens livskrav
- 🐭 Dyrehold (kaniner, fugle m.m.) og fuglefodring tiltrækker oftest rotter

Indledning

Det vigtigste mål for den moderne rottebekæmpelse er at forebygge, at rottebestande opstår, sådan at deres tilstedeværelse ikke giver anledning til uhygiejniske og sundhedsmæssige problemer samt økonomiske tab for borgere¹ og samfundet. Bekæmpelse af rotter har til formål at udrydde rotter eller opnå – efter et sagkyndigt skøn – tilstrækkeligt lavt niveau i rottebestanden.

Horsens Kommune er landets 11. største kommune med ca. 95.000 indbyggere og et areal på ca. 520 km². Kommunen er en af landets største vækstkommuner med en stigende befolkningstilvækst, hvilket i sig selv giver en række udfordringer i forhold til at forebygge og bekæmpe rotter.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven² og rottebekendtgørelsen³ har Horsens Kommune det fulde ansvar for rottebekæmpelsen og er forpligtiget til at foretage en effektiv rottebekæmpelse⁴. Udtrykket "bekæmpelse" skal forstås i bred forstand således, at også den forebyggende indsats inkluderes og bringes i anvendelse, hvor det er relevant.

I Horsens Kommune anmeldes ca. 2.600 rotteforekomster årligt. Antallet af rotteanmeldelser de seneste 5 år viser en svagt faldende tendens – også på landsplan. Hvis der fortsat skal opnås mærkbare og varige resultater på rotteområdet, er det vigtigt at holde sig for øje, at *forebyggelse og bekæmpelse af rotter er en målrettet og vedvarende indsats*, hvor der opretholdes et højt modtryk på rotterne ved at fortsætte og udbygge fokuseret forebyggelse og bekæmpelse af rotteforekomst.

Udgiftsniveauet alene i Horsens Kommune til udbedring af rotteskader i villaer og etageejendomme vurderes årligt at andrage mindst 11.500.000 kr. Miljøstyrelsen vurderer, at skader inklusive følgeskader kan udgøre flere hundrede millioner kr. årligt på landsplan.

Rottehandlingsplanen er vedtaget i Horsens Byråd, den 28. november 2023. Rottehandlingsplanen træder i kraft den 1. januar 2024.

---

¹ Udtrykket borgere skal i denne handlingsplan generelt forstås bredt og omfatter borgere, virksomheder m.fl.

² Miljøbeskyttelsesloven: Lovbekendtgørelse nr. 5 af 3. januar 2023 om miljøbeskyttelse

³ Rottebekendtgørelsen: Bekendtgørelse nr. 1170 af 8. september 2023 om forebyggelse og bekæmpelse af rotter

⁴ Handling, der har til formål at udrydde rotter eller opnå et efter sagkyndigt skøn tilstrækkeligt lavt niveau i rottebestanden.

Kommunens rottehandlingsplan

Rottebekendtgørelsen bestemmer, at kommunen skal udarbejde en handlingsplan⁵ om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Handlingsplanen giver en generel beskrivelse af den kommunale rottebekæmpelse og bidrager til en fokuseret og effektiv indsats på området. Handlingsplanen er tiltænkt at være et fleksibelt og brugbart værktøj i det daglige arbejde med at forebygge og bekæmpe rotterne for kommunens borgere.

Handlingsplanen er samtidig udtryk for, at den kommunale rottebekæmpelse er en vedvarende proces, og at mål og ambitioner - som alle øvrige parametre i handlingsplanen - løbende kan justeres. Endelig er formålet med handlingsplanen at synliggøre den kommunale rottebekæmpelse.

Handleplanen beskriver, hvilke overordnede mål eller fokusområder, som har øget bevågenhed. For at understøtte handlingsplanen har Horsens Kommune tre primære fokusområder, som er centrale for forskellige forebyggelses- og bekæmpelsesaktiviteter.

De tre fokusområder er:

- 🐭 Effektiv rottebekæmpelse
- 🐭 Målrettet kommunikation og information
- 🐭 Forebyggelse og miljøbevidst rottebekæmpelse

I henhold til lovgivningen skal kommunen revidere handlingsplanen for den kommunale rottebekæmpelse minimum hvert tredje år. Herved sikres, at handlingsplanen til stadighed afspejler virkeligheden i kommunen.

Den første rottehandlingsplan blev udarbejdet i 2013 og der er siden løbende foretaget mindre lovgivningsbestemte og behovsmæssige justeringer. I "Rottehandlingsplan 2020" blev handlingsplanen gennemarbejdet med udgangspunkt i de lovgivningsmæssige ændringer og den reviderede vejledning fra Miljøstyrelsen om forebyggelse og bekæmpelse af rotter, som udkom i 2019⁶.

I "Rottehandlingsplan 2020" var der opstillet ambitiøse og omfattende fokusområder. Fokusområderne er til en vis grad driftsbetonede og er i det væsentligste videreført i nærværende rottehandlingsplan.

I Horsens Kommune foretages løbende en evaluering af de planlagte og gennemførte aktiviteter med henblik på at styrke engagementet og sikre implementering af ny viden og ny lovgivning. På baggrund heraf er der udarbejdet en aktivitetsplan for de kommende år eller indtil næste revidering.

---

⁵ Krav til kommunens handlingsplan om forebyggelse og bekæmpelse af rotter ses i rottebekendtgørelsens § 5, jf. bilag 1

⁶ Miljøstyrelsen, "Vejledning om forebyggelse og bekæmpelse af rotter 2019", 2019

Vision og mål for rottebekæmpelsen i kommunen

Når det drejer sig om forebyggelse og bekæmpelse af rotter er et tæt samarbejde og en god konstruktiv dialog mellem borgerne og den kommunale rottebekæmpelse en forudsætning for en effektiv indsats.

Vision

Kommunens borgere og besøgende i kommunen skal opleve en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter samt et godt samspil med den kommunale rottebekæmpelse.

Vi er hver især som borgere forpligtet til:

- 🐭 At anmelde rotter til kommunen straks man konstaterer tilhold af rotter.
- 🐭 At renholde og rottesikre vores ejendom således, at rotters levemuligheder begrænses mest muligt.
- 🐭 At sikre at vores egen kloak- og afløbsinstallation er intakt. Dette gælder også stikledninger og brønde.
- 🐭 At efterkomme eventuelle krav fra den kommunale rottebekæmpelse vedrørende tiltag, som skal afhjælpe rotteproblemet.

Den kommunale rottebekæmpelse er bl.a. forpligtet til:

- 🐭 At sætte en effektiv bekæmpelse i gang så hurtigt som muligt.
- 🐭 At finde årsagen til rotteforekomsten, så vidt det er muligt.
- 🐭 At igangsætte den nødvendige rottebekæmpelse indtil problemet er løst.
- 🐭 At vejlede om forebyggelse og orientere borgerne om rotter.
- 🐭 At håndhæve lovgivningen vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter.
- 🐭 At underrette Fødevarestyrelsen om iværksat forebyggelse og bekæmpelse på fødevarer virksomheder.
- 🐭 At opsætte og servicere rottespærre på bl.a. skoler, plejehjem, daginstitutioner, hospitaler m.fl.
- 🐭 At registrere oplysninger om forebyggelse og bekæmpelse og indberette til en fællesoffentlig database.

Mål

Målet er:

- 🐭 At sikre en nem og ligetil digital mulighed for anmeldelse af rotteforekomst.
- 🐭 At reagere hurtigt på en anmeldelse om rotter
  - ved anmeldelse af rotter indendørs i beboelser, institutioner, på fødevarer virksomheder og på besøgspligtige ejendomme vil den kommunale rottebekæmpelse undersøge⁷ anmeldelsen og iværksætte bekæmpelse samme dag eller senest næste dag.
  - for øvrige anmeldelser af rotter tilstræbes den kommunale rottebekæmpelse at være igangsat senest 8 dage⁸ efter anmeldelsen.

⁷ Dette har fra 1. januar 2019 også været gældende på weekender og helligdage.

⁸ I henhold til lovgivningen skal kommunen senest 8 dage efter at have modtaget anmeldelse om forekomst af rotter undersøge anmeldelsen og iværksætte bekæmpelse. Rottebekæmperen kontakter typisk borgeren samme arbejdsdag eller arbejdsdagen efter, at anmeldelsen er modtaget.

- 🐾 At lade rottebekæmpelsen udføre af autoriserede og fagligt kompetente rottebekæmpere og certificerede rottehunde.
- 🐾 At gennemføre en effektiv og miljøbevidst rottebekæmpelse.
- 🐾 At sikre, at der følges op på en anmeldelse med maksimum 7 dages mellemrum på den enkelte bekæmpelse, indtil problemet er løst.
- 🐾 At borgerne føler sig velinformerede om bekæmpelsesforløbet samt nødvendige aktuelle og fremtidige forebyggende tiltag.
- 🐾 At borgerne føler sig trygge og "i gode hænder" i mødet med den kommunale rottebekæmpelse.
- 🐾 At sikre, at der sker et passende tilsyn og håndhævelse, fx indskærper, påbud og politianmeldelser samt selvhjælpshandlinger.
- 🐾 At arbejde med handleplanens fokusområder.

Den kommunale rottebekæmpelse

I henhold til lovgivningen skal kommunen foretage en effektiv bekæmpelse af rotter. I Horsens Kommune er der tale om en helhedsorienteret indsats, hvor administrationen og den praktiske rottebekæmpelse samarbejder.

Administrationen varetages af Natur og Miljø (ca. 0,7 årsværk), fordelt på 2 sagsbehandlere. Administrationen fastsætter de overordnede retningslinjer for forebyggelse og bekæmpelse samt udfører myndighedsmæssige opgaver.

Nedenstående figur 1 viser de arbejdsopgaver, som varetages af administrationen i forbindelse med den kommunale rottebekæmpelse. Arbejdsopgaverne er uddybet i handleplanens aktivitetsoversigt side 25.

Den kommunale rottebekæmpelse Administrative opgaver	Daglige og regelmæssige opgaver	<ul style="list-style-type: none"> • Administration af Driftweb⁹ og indberetning af data til national database.¹⁰ • Tværfagligt samarbejde, herunder underretning af Fødevarestyrelsen ved rotteforekomst på fødevarer virksomheder og inddragelse af andre afdelinger i Teknik og Miljø samt evt. andre direktørområder. • Status- og driftsmøder med den kommunale praktiske rottebekæmpelse. • Telefonisk support af borgere/virksomheder/bekæmpere i vanskelige sager. • Tilsyn med den kommunale praktiske rottebekæmpelse. • Tilsyn med den private rottebekæmpelse. • Besigtigelser og håndhævelser. • Kommunal rottehandlingsplan og fremdriftssikring.
	Jævnlig opgaver	<ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation og informationsprojekter. • Afklaring af behov for rottesikring af skoler, institutioner m.m. • Udarbejde og ajourføre liste over besøgspligtige ejendomme. • Øvrige forebyggende aktiviteter. • Pressekontakt. • Understøtte KL og Miljøstyrelsen i spørgsmål om effektiv rottebekæmpelse samt deltage i rottefaggruppe under Danmarks Miljøportal.

Figur 1 Den kommunale rottebekæmpelse - administrative opgaver

⁹ Nuværende it-system til brug for digital administration og drift af rotteområdet. Driftweb er også en elektronisk selvbetjeningsløsning, hvor borgere/virksomheder kan kontakte rottebekæmperen, uanset om der skal oprettes en ny anmeldelse eller om der ønskes kontakt med rottebekæmperen i forbindelse med en igangværende sag. Gevinsten består i, at borgeren/virksomheden ikke skal ringe til bekæmperen, men hurtigt kan komme i kontakt med bekæmperen, som straks kan se i Driftweb, at der er behov for opfølgende borgerkontakt i den konkrete sag. Det kan fx være kontakt om træffetidspunkter, status på iværksatte tiltag, herunder hvis der er fældefangst. Driftweb sikrer også en direkte kontakt mellem rottebekæmperen, administrationen samt eksterne samarbejdspartnere, fx Samn Forsyning ApS og Danmarks Miljøportal.

¹⁰ Den fællesoffentlige rottedatabase – Rottereden – administreres af Danmarks Miljøportal, der er et fællesoffentligt partnerskab, ejet af staten, kommunerne og regionerne.

Den praktiske rottebekæmpelse udføres af Service & Beredskab (ca. 5,4 årsværk) fordelt på 6 autoriserede rottebekæmpere, hvoraf de to er hundeførere og medbringer deres hunde, i alt 3 stk., i deres daglige arbejde. Derudover har Service & Beredskab en driftsmedarbejder, som er autoriseret rottebekæmper, og som håndterer besøg på besøgspligtige ejendomme i vinterhalvåret.

Nedenstående figur 2 viser de arbejdsopgaver, som varetages af den praktiske rottebekæmpelse. Arbejdsopgaverne er uddybet i handleplanens aktivitetsoversigt side 25.

Den kommunale rottebekæmpelse Praktiske opgaver	Daglige og regelmæssige opgaver	<ul style="list-style-type: none"> • At undersøge alle anmeldelser om tilhold af rotter – også i weekenden og helligdage.¹¹ • At foretage en omhyggelig og tilbundsgående undersøgelse og finde årsagen til rottetilholdet. • At sætte en effektiv og miljøbevidst bekæmpelse i gang så hurtigt som muligt og fortsætte indsatsen indtil rotterne er udryddet eller der er opnået et – efter sagkyndigt skøn – tilstrækkeligt lavt niveau i rottebestanden.¹² • At vejlede borgerne om forebyggelse af rottetilhold. • At foretage digital registrering og indberetning i Driftweb. • Udmønte rottehandlingsplanen, hvor dette er relevant.
	Jævnlig opgaver	<ul style="list-style-type: none"> • Bistå administrationen i tilsyns- og håndhævelsessager. • Deltage i erfa-netværk om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Figur 2 Den kommunale rottebekæmpelse - praktiske opgaver

¹¹ Forpligtelsen i weekend og helligdage omfatter anmeldelser, hvor rotter forekommer indendørs i beboelse, på fødevarer virksomheder (herunder fx restauranter og grillbarer) samt i bygninger på besøgspligtige erhvervsjendomme, hvor rotters tilstedeværelse udgør en særlig sundhedsmæssig risiko. Besøgspligtige ejendomme er erhvervsjendomme med dyrehold, produktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter til fødevarerproduktion.

¹² Hvor mange besøg der skal til på en ejendom, før et rotteproblem er løst, afhænger af den konkrete situation, men mangelfuld forebyggelse eller bekæmpelse vil både forlænge bekæmpelsesforløbet og gøre det sværere at udrydde en rottebestand, ligesom det øger risikoen for tilbagevendende rotteproblemer.

Fokusområder for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

De tre fokusområder i den kommunale rottebekæmpelse er:

- 👉 Effektiv rottebekæmpelse.
- 👉 Målrettet kommunikation og information.
- 👉 Forebyggelse og miljøbevidst rottebekæmpelse.

Handleplanens aktivitetsoversigt indeholder konkrete aktiviteter til at understøtte fokusområderne.

Fokusområde 1: Effektiv rottebekæmpelse

Indsats-område	Formål med indsatsen	Fokuspunkter
Den administrative rottebekæmpelse (myndighed)	<ul style="list-style-type: none"> At al forebyggelse og bekæmpelse er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og vejledninger fra Miljøstyrelsen m.fl.	<ul style="list-style-type: none"> At forvalte myndighedsområdet med fleksibilitet, synlig ordentlighed og sikre, at der bliver udført god bekæmpelses- og administrationspraksis i den kommunale rottebekæmpelse, herunder at borgerne får hjælp og vejledning om forebyggelse, gennemførelse af tilsyn og håndhævelse, selvhjælpshandlinger, politianmeldelse m.m. At arbejde helhedsorienteret med henblik på at drøfte og løse eventuelle rotteproblemer overalt i kommunen, især med fokus på områder/ejendomme med gentagne anmeldelser. At omsætte ny viden til praksis, herunder ligger også en forpligtelse til at skubbe til de lovgivningsmæssige rammer med en konstruktiv, løsningsorienteret tilgang. At bidrage til og at være på forkant med digitale løsninger. At samarbejde med Samn Forsyning ApS med henblik på sikring af intakte kloakker og forebyggelse af potentielle rotteproblemer i forbindelse med defekte kloakledninger, -brønde m.m.

Den praktiske rottebekæmpelse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At al forebyggelse og bekæmpelse er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning og vejledninger fra Miljøstyrelsen m.fl. ▪ At den enkelte rottebekæmper er velkvalificeret og opdateret med ny viden, bekæmpelse og lovgivning for dermed at opnå en mere effektiv forebyggelses- og bekæmpelsesindsats. ▪ At opnå en øget succes med rottebekæmpelse på den enkelte ejendom. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At der i den daglige bekæmpelse er afsat de nødvendige ressourcer, således at rottebekæmperen har den nødvendige tid til den enkelte bekæmpelse, herunder at der ved 1. gangsbesøget sker en omhyggelig og tilbunds gående undersøgelse i dagslys. Ved rotteforekomst på fødevarevirksomheder og indendørs på institutioner tilstræbes, at der foretages undersøgelse med hund. ▪ At de besøgspligtige ejendomme undersøges i samarbejde med ejer, lejer eller dennes repræsentant. ▪ At samarbejde med Samn Forsyning ApS med henblik på sikring af intakte kloaker og forebyggelse af potentielle rotteproblemer i forbindelse med defekte kloakledninger, -brønde m.m. ▪ At den praktiske bekæmpelse af rotter sker ud fra et miljøbevidst udgangspunkt.
--------------------------------------	---	--

Fokusområde 2: Målrettet kommunikation og information

Indsats-område	Formål med indsatsen	Fokuspunkter
Dialog med og vejledning af kommunens borgere om forebyggelse og bekæmpelse af rotter	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At give en serviceorienteret betjening af borgerne. ▪ At borgerne føler sig velinformerede om bekæmpelsesforløbet samt nødvendige aktuelle og fremtidige forebyggende tiltag. ▪ At borgernes aktive deltagelse er en del af en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af rotter. ▪ At borgerne oplever, at der tages hånd om rotteforekomsten på en kompetent og effektiv måde. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At borgere bliver mødt af den kommunale rottebekæmpelse i en positiv dialog om nødvendige forebyggende tiltag i forhold til rotteforekomst. ▪ At den mundtlige vejledning følges op med skriftlig vejledning. ▪ At borgerne kan finde den nødvendige information om forebyggelse og bekæmpelse af rotter på kommunens hjemmeside.

Fokusområde 3: Forebyggelse og miljøbevidst rottebekæmpelse

Indsats-område	Formål med indsatsen	Fokuspunkter
Særlige forebyggende foranstaltninger	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At forebygge rotteforekomst på offentlige institutioner. ▪ At opretholde og udbygge samarbejdet med Samn Forsyning ApS til forebyggelse af rotteforekomster som følge af reovering af kloakledninger, -brønde m.m.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At vejlede om forebyggelse og sikring af offentlige institutioner og offentlige arealer m.m. ▪ At vurdere behovet for kloakrottebekæmpelse forud for fx kloakopgravninger og kloakreoveringer i et tæt samarbejde med Samn Forsyning ApS. ▪ At påse korrekt sløjfning/afpropning af kloakledninger ved bygge- og anlægsarbejder.
Miljøbevidst rottebekæmpelse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At mindske den miljømæssige belastning ved brugen af rottegift. ▪ At finde egnede effektive alternativer til visse former for forebyggelse og bekæmpelse.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ At den praktiske bekæmpelse af rotter sker ud fra et miljøbevidst udgangspunkt. ▪ At rottebekæmpelse i fx byzone som udgangspunkt foretages med fælder, medmindre særlige forhold gør sig gældende, fx større rottebestande, ligesom bortskydning af rotter kan afvendes på ejendomme, hvor dette er hensigtsmæssigt. ▪ At afprøve anvendeligheden af nye fælder i den kommunale rottebekæmpelse. ▪ At inddrage kosteffektive alternative og giftfri forebyggelses- og bekæmpelsesmetoder.

Status i udviklingen af rotteanmeldelser

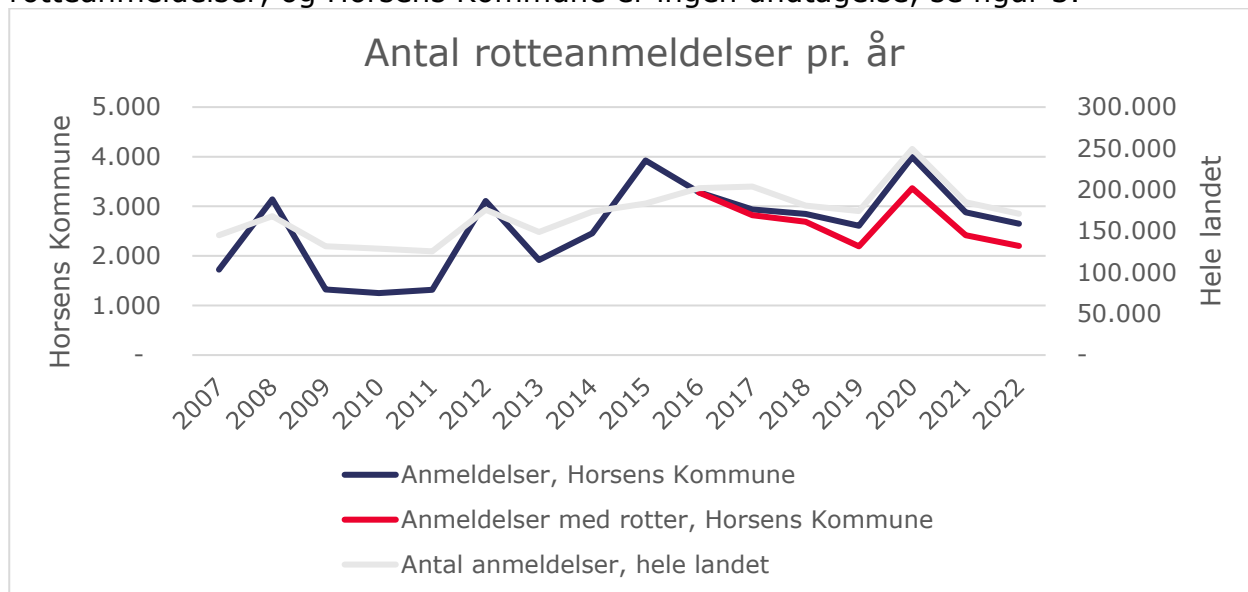
Det er ikke muligt at angive, hvor mange rotter der er i Danmark, men at de skal tælles i millioner, kan der ikke være tvivl om.

Antallet af rotteanmeldelser kan variere fra år til år. Det er ikke muligt entydigt at udpege den eller de faktorer, der medfører de årlige udsving i antallet af anmeldelser, men faktorer som klimaet, specielt milde efterår og vintre, kan have stor effekt på rottebestanden. Forklaringen på de kraftige stigninger gennem årene kan muligvis findes i gnaverbestandes tendens til at udvise naturlige cykliske bestandssvingninger. Studier¹³ synes at vise, at udviklingen i rottebestandes størrelse kan følge cyklusser, hvor der efter en vis årrække med relativt konstant fald i rottebestanden, pludselig sker en eksplosiv vækst, hvorefter bestanden igen er faldende. På denne måde regulerer rottebestanden sig naturligt. Forklaringen på disse cyklusser er endnu ikke fundet.

Det må dog formodes, at antallet af anmeldelser af rotter delvist afspejler rottebestandens størrelse. I hvert fald er anmeldelserne en god indikator for en vurdering af, hvorvidt rottebestanden er voksende eller faldende. Da der kun sker anmeldelser af rotter, hvis vi ser rotter eller er generet af rotter, kan man ikke sige noget om det samlede antal rotter på baggrund af antallet af anmeldelser alene.

Antal rotteanmeldelser pr. år

I hele landet har man i en længere årrække oplevet en stigende tendens i antallet af rotteanmeldelser, og Horsens Kommune er ingen undtagelse, se figur 3.

Figur 3 Antal rotteanmeldelser pr. år. "Antal anmeldelser, hele landet" og "Antal anmeldelser, Horsens Kommune" omfatter anmeldelser fra borgere om mistanke om rotteforekomst, herunder også dem, hvor bekæmperen efterfølgende ved besøg hos borgeren konstaterer, at der alligevel ikke er rotteforekomst og at anmeldelsen fx kan tilskrives et andet dyr, fx mus, pindsvin osv. "Antal anmeldelser med rotter, Horsens Kommune" omfatter de anmeldelser, hvor rottebekæmperen ved besøg hos borgeren også konstaterer, at der er rotteforekomst.

¹³ Konsulentmeddelelse nr. 28, juni 2008: Kommunal rottebekæmpelse – tal og tendenser, Miljøstyrelsen

Antallet af rotteanmeldelser i perioden 2007 – 2013 var i gennemsnit ca. 2.000 anmeldelser årligt stigende til omkring 3.900 i 2015, herefter faldende i en årrække til ca. 2.600 anmeldelser i 2019, igen stigende til ca. 4.000 anmeldelser i 2020 til ca. 2.700 anmeldelser i 2022. Den eksplosive stigning i 2020 kan i nogen grad tilskrives coronanedlukningen, hvor borgerne fik lejlighed til at rydde op i skure og gårde og derved fandt tegn på rotter.

Den kommunale rottebekæmpelse har i de seneste år også registreret, hvorvidt der blev konstateret forekomst af rotter på anmeldelserne. Registreringen viser, at ca. 15 % af anmeldelserne sker på baggrund af andre dyr, herunder især mus og mosegrise, der kan være vanskelige for lægmand at skelne fra rotter. Med udgangspunkt i et forsigtighedsprincip ved forekomst af rotter, er det vigtigt at borgerne anmelder rotteforekomst til kommunen, så rottebekæmperen kan undersøge anmeldelsen og igangsætte en indsats. Dermed undgås det, at en eventuel rottebestand stiger og forårsager øget skade. Selvom dette forsigtighedsprincip kan have fordele, er det vigtigt at bruge det med omtanke, da overdreven anmeldelse også kan føre til unødigt arbejdsbyrde og ressourceforbrug. Derfor er det ofte en afvejning mellem at være forsigtig og undgå unødvendig administrative byrder.

Antallet af rotteanmeldelser har de seneste 10 år været svagt faldende, hvilket kan indikere at kurven er knækket i Horsens Kommune. I samme periode ses fortsat en svagt stigende tendens i antallet af rotteanmeldelser på landsplan. Antallet af rotteanmeldelser de seneste 5 år viser dog også en svag faldende tendens på landsplan. Miljøstyrelsen har oplyst¹⁴ at den faldende tendens er tydelig i opgørelser over rotteanmeldelser, hvor den kommunale rottebekæmpelse har konstateret forekomst af rotter på anmeldelserne.

Det skal bemærkes, at antallet af anmeldelser i 1. halvår 2023 ikke er medtaget i figuren, men antallet af anmeldelser 1. halvår 2023 er steget ca. 30 % i forhold til 1. halvår 2022, hvilket kan indikere en stigning i antallet af anmeldelser.

Uanset at tendensen er faldende, er én ting dog sikkert: Rotter er et problem¹⁵, der kræver en målrettet og vedvarende indsats, hvor der opretholdes et højt modtryk på rotterne ved at fortsætte og udbygge fokuseret forebyggelse og bekæmpelse af rotteforekomst.

---

¹⁴ Miljøstyrelsen: Indlæg om rotteanmeldelser og tendenser ift rotteforekomst (ikke publiceret), Envina Rotteårsmøde, Bornholm, 2023

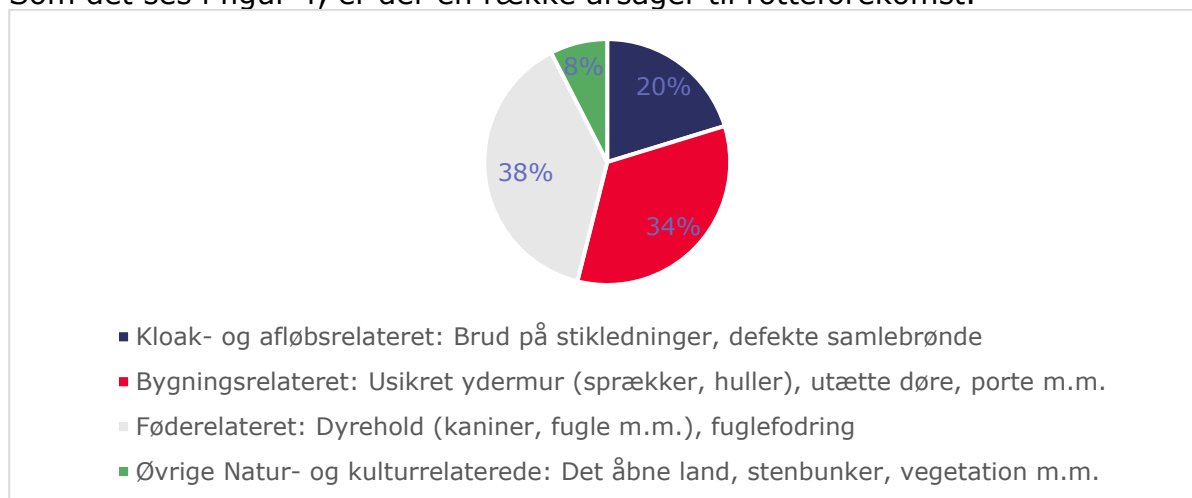
¹⁵ YouGov for Videncentret Bolius, "30 % af husejerne har oplevet problemer med rotter i eller omkring boligen inden for de seneste to år", januar 2020.

Årsager til rotteforekomst og udgifter til udbedring af skader

Fundamentet i en effektiv forebyggende indsats er oplysning og vejledning, herunder adfærdsændringer og byggeteknisk forebyggelse.

Hensigten er, at rotterne skal berøves adgang til føde og skjulesteder, så forudsætningerne for deres tilstedeværelse elimineres i størst muligt omfang. Færre muligheder for rotterne for at søge føde, opholde sig og bygge rede til deres unger vil reducere antallet af rotter og dermed de gener, de medfører. Da rotterne typisk holder til i og omkring menneskelig beboelse, er det vigtigt, at boliger og bygninger samt kloak- og afløbsinstallationer er intakte og rottesikret.

Som det ses i figur 4, er der en række årsager til rotteforekomst.

Figur 4 Årsager til rotteforekomst, 2019

Der findes ingen præcise opgørelser over de omfattende skader forårsaget af rotter, men fælles for mange rotteanmeldelser er følgeskader i form af udbedring af skader, desinfektion og rengøring af inventar, kassation af møbler og fødevarer samt i visse tilfælde genhusning, lukning af institutioner, sygdomsbehandling m.v.

Forsikringsbranchen har oplyst¹⁶, at en rotteforekomst i villaer og etageejendomme i gennemsnit anretter skader for 16.000 – 20.000 kr. I Horsens Kommune vil 2.200 anmeldelser med rotter¹⁷ dermed svare til mindst ca. 11.500.000 kr. Erfaringerne peger på, at udgifterne på én skole kan være op til 14.000.000 kr.¹⁸ Miljøstyrelsen vurderer, at skader inklusive følgeskader kan udgøre flere hundrede millioner kr. årligt¹⁹, hvilket understreger vigtigheden af, at både forebyggelse og bekæmpelse af rotter skal prioriteres og gennemføres.

¹⁶ Berlingske, "Forsikringsselskab slår alarm: Rotter hænger...", 19. februar 2020

¹⁷ Det samlede antal anmeldelser med rotteforekomst i 2022 var ca. 2200. Det er formentlig ikke alle anmeldelser der anmeldes til forsikringsselskabet. På baggrund af opgjorte årsager til rotteforekomst er antallet af forsikringsrelaterede anmeldelser skønnet til ca. 20 %. Udgifterne til øvrige anmeldelser er skønnet til ca. 2.000 kr. pr. anmeldelse. Udgiftsniveauet vil dog formentlig være højere, da der ikke er taget højde for udgifter til følgeskader i relation til erhvervsvirksomheder, institutioner o.lign.

¹⁸ Tvmidtvest, "Rotter koster kassen - Rotteplagen på Bording Skole koster Ikast-Brande Kommune i omegnen af 14 millioner kroner.", 14. november 2012

¹⁹ Miljøstyrelsen, "Notat om effekt, funktionalitet, anvendelighed og økonomi i forbindelse med opsætning af rottespærre i kloakker og stikledninger", 31. januar 2012

Besøgspligtige ejendomme

Der er en række ejendomme, som erfaringsmæssigt kan have tilbagevendende problemer med rotter. Der er typisk tale om ejendomme med let tilgængelig føde samt rod/skjulesteder for rotterne.

Besøgspligtige ejendomme i Horsens Kommune omfatter ca. 650 erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker. Disse ejendomme er omfattet af besøgspligten for derigennem at minimere eksistensgrundlaget for rotterne.²⁰

Såfremt særlige forhold nødvendiggøre regelmæssig undersøgelse for rotter kan den administrative rottebekæmpelse udvide besøgene til andre ejendomme. Som udgangspunkt er Horsens Deponi, de kommunale genbrugspladser også omfattet af besøgspligten.

Ifølge rottebekendtgørelsen indebærer besøgspligten:

- 🐭 Hvis den praktiske rottebekæmpelse træffer nogen hjemme, undersøges ejendommen sammen med ejer, lejer eller dennes repræsentant for tegn på forekomst af rotter. Ved forekomst af rotter iværksættes bekæmpelse efter gældende regler. Konstateres ikke forekomst af rotter afleveres en skriftlig meddelelse om besøget sammen med en oplysning om, hvordan borgeren kan kontakte den kommunale rottebekæmpelse, hvis der opstår rottetilhold.
- 🐭 Hvis den praktiske rottebekæmpelse ikke træffer nogen hjemme, skal rottebekæmperen ved første forgæves besøg aflægge ejendommen nyt besøg, som ikke kan være samme dag, medmindre der efterfølgende træffes nogen hjemme på ejendommen. Ved andet forgæves besøg undersøges tilgængelige udendørsarealer for tegn på forekomst af rotter. Ved forekomst af rotter iværksættes bekæmpelse efter gældende regler. Konstateres ikke forekomst af rotter afleveres en skriftlig meddelelse om besøget sammen med en oplysning om, hvordan borgeren kan kontakte den kommunale rottebekæmpelse, hvis der opstår rottetilhold.

De besøgspligtige ejendomme vil én gang om året i perioden oktober til og med februar modtage et besøg af den praktiske rottebekæmpelse, så der kan opnås en øget succes med rottebekæmpelse på den enkelte ejendom.

I perioden 2022-2023 blev der undersøgt 660 ejendomme:

		Rotter		Rottefri	
Nogen hjemme	347	48	14 %	299	86 %
Ingen hjemme	313	29	9 %	284	91 %

I perioden 2021-2022 blev der undersøgt 684 ejendomme:

		Rotter		Rottefri	
Nogen hjemme	414	67	16 %	347	84 %
Ingen hjemme	270	20	7 %	250	93 %

²⁰ Landbrugsavisen: "Kommune har succes med forsøg: Syv ud af 10 landbrugsejendomme er blevet rottefrie", 6. februar 2018

I perioden 2020-2021 blev der undersøgt 707 ejendomme:

		Rotter		Rottefri	
Hjemme	471	144	31 %	327	69 %
Ingen hjemme	236	4	2 %	232	98 %

Der er konstateret rotter på ca. hver 7. besøgspligtige ejendom.

Det ses i besøgsoversigten herover, at der blev konstateret flest rotteforekomster i de tilfælde, hvor rottebekæmperen traf nogen hjemme.

Kort om anvendelse af fælder, gift og rottespærrer

Den kommunale rottebekæmpelse tilstræber, at den undersøgende og forebyggende indsats udgør en væsentlig del af den enkelte rotteanmeldelse. Dette giver bekæmperen mulighed for at målrette bekæmpelsen og træffe de rigtige valg med hensyn til forebyggelses- og bekæmpelsesmetode. Rottebekæmpelse er således meget mere end blot at opstille fælder og/eller udlægge gift.

Anvendelse af fælder

På det danske marked findes både traditionelle smækfælder²¹ i metal og plast/metal og elektroniske smækfælder med indbygget sensor²² i plast/metal samt en række sensorer til montering på traditionelle smækfælder. En elektronisk smækfælde med indbygget sensor er typisk 20-25 gange dyrere end en traditionel smækfælde, hertil kommer udgifter til dataabonnement og datahåndtering.

Den kommunale rottebekæmpelse anvender primært traditionelle smækfælder i plast/metal i bekæmpelsen. Smækfælder i metal anvendes i stærkt begrænset omfang, dels fordi de er tidskrævende at sætte og dels fordi de ikke er så effektive som smækfælderne i plast/metal. Fælderne opsættes enten frit eller i en foderstation²³ - typisk af plast.

For at opnå en effektiv bekæmpelse af rotter på en ejendom kræves det, at rottebekæmperen foretager en række besøg. Antallet af besøg varierer fra sag til sag, men man kan med sikkerhed slå fast, at ét besøg på en ejendom, hvor der er anmeldt og konstateret rotter, aldrig vil være tilstrækkeligt. Hvor mange besøg der skal til på en ejendom, førend et rotteproblem er løst, afhænger af den konkrete situation. Nogle sager vil kræve hyppige besøg i den første tid, mens andre vil kunne klares med nogle dages intervaller mellem besøgene. For at sikre en effektiv bekæmpelse, herunder opfriske lokkemad og for at påse, at fælderne er placeret korrekt, skal fælderne tilses med maksimum 7 dages mellemrum - dette gælder også eventuelle sensorbaserede smækfælder, som anvendes i en aktiv bekæmpelse.

Ved anvendelse af traditionelle smækfælder er der ikke mulighed for at tømme fælder for rotter umiddelbart efter fangst, idet en traditionel smækfælde normalt tilses efter maksimum 7 dage. Såfremt der er opstillet et tilstrækkeligt antal smækfælder er det ikke påkrævet, at fælderne tømmes straks efter fangst. Af hensyn til forrådnelsesprocessen ved fangst, kan det i meget varme perioder dog være en fordel, at fælderne tilses hyppigere, hvilket bekæmperen tilpasser.

Som tidligere beskrevet sker forebyggelse og bekæmpelse af rotter i samarbejde og dialog med borgerne, der har mulighed for at følge med i bekæmpelsesarbejdet.

---

²¹ Smækfælder er rammer af metal eller plast påmonteret en fjederanordning med en bøjle af metal, der spændes og som udløses, når en udløsermekanisme med madding aktiveres ved at musen eller rotten berører den.

²² Elektroniske smækfælder, sensorbaserede fælder, sensorer m.v. benævnes undertiden også intelligente rottefælder.

²³ Beholder af plast, metal, træ eller lignende holdbart materiale, hvortil rotter kan have adgang, og som kan indeholde gift, fælder eller metoder til at spore rotter.

Det skal bemærkes, at borgerne efter aftale med bekæmperen også kan tilse og evt. tømme fælderne og kontakte bekæmperen herom via den digitale selvbetjeningsløsning.

Der er tilfælde, hvor fælderne skal placeres på svært tilgængelige steder, fx skunk/loftsrum/kælder m.v. Mobildækningen til de indendørsplacerede sensorbaserede smækfælder kan dog svigte disse steder. Det kan også være vanskeligt for borgerne at tilse fælderne for fangst på svært tilgængelige steder. Ved anvendelse af sensorbaserede smækfælder på disse steder, er der mulighed for, at bekæmperen får besked, når fælderne udløses, hvilket giver mulighed for at tømme fælderne umiddelbart efter fangst – enten af bekæmperen eller af borgeren. En udløst sensorfælde med fangst vil derfor ikke altid udløse en kørsel.

Det vurderes samlet, at kørselsniveauet ved anvendelse af sensorbaserede smækfælder frem for traditionelle smækfælder formentlig vil være den samme. Anskaffelses- og driftsudgifterne forbundet med sensorer er betydelig højere sammenlignet med traditionelle smækfælder.

I bekæmpelsen anvendes også levende fangende fælder²⁴. Levende fangende fælder skal tilses to gange dagligt. Det er muligt at tilknytte en sensorenhed på fælden, som består i, at rottebekæmperen får besked, når der er fangst, hvorved unødige kørsler i princippet kan undgås. I praksis gennemføres bekæmpelse med levende fangende fælder dog altid i tæt samarbejde med borgerne, som kan kontakte rottebekæmperen ved fangst via den digitale selvbetjeningsløsning. Dermed vil kørselsniveauet både uden og med en tilknyttet sensorenhed formentlig være den samme.

Den kommunale rottebekæmpelse anvender også flere typer af sensorbaserede rottefælder til overvågning og bekæmpelse af rotteforekomster. Fordelen er at der kan sættes ind i tide inden en rottebestand vokser.

I Bygholm Park og langs med Bygholm Å er der opsat automatiske fælder, som slår rotter (og mus) ihjel uden brug af gift. Aflivningsfunktionen drives af en lille CO₂-patron, der udløses hver gang et skadedyr berører udløsermekanismen. Dyrene tiltrækkes af lokkemaden, stikker hovedet i fælden og aflives hurtigt. Skadedyret falder derefter ud af fælden og bliver bortskaffet/spist af rovdyr, dvs. fælden kræver ikke tilsyn efter hver fangst, som er påkrævet ved en smækfælde. En enkelt CO₂-patron kan levere kraft til at udløse fælden op til ca. 20 gange – dvs. potentielt slå 20 rotter ihjel. Der er udviklet nyere typer af automatiske fælder, der potentiel kan udløses op til 80 gange.

De automatiske fælder har som standard en tællefunktion, der viser hvor mange gange CO₂-patronen har udløst fælden, hvorved det er let at se, hvornår patronen skal udskiftes. Da tællefunktionen kræver, at man tilser fælden og aflæser tælleren, er tælleren blevet erstattet af en sensorenhed, der giver besked, når fælden udløses eller når gaspatronen eller batteriet skal udskiftes. Ved anvendelse af de automatiske fælder er der ikke oplysninger om, hvilket skadedyr der har udløst fælden, da

---

²⁴ Levendefangende fælder er bure fremstillet af galvaniseret metaltråd eller plader og med en låse- eller vippeanordning, der afskærer rotter fra at krybe ud igen, når de er kommet ind i fælden. Fælderne kan rumme ét eller flere individer.

skadedyret falder ud efter aflivning. Alternativt kan der anvendes multifælder, der opsamler skadedyret i en beholder, som skal tilses og tømmes regelmæssigt.

Alternativt kan der i overvågningen anvendes sensorbaserede smækfælder. Der er indbygget sensorbaserede smækfælder i skraldespandene i et afgrænset geografisk område ved lystbådehavnen.

Da lugten af andre rotter virker tiltrækkende genbruges både fælder og foderstationer. Udtjente bekæmpelsesmateriel og sensorer håndteres som genanvendeligt metalaffald, genanvendeligt plastaffald eller som restaffald til nyttiggørelse (forbrænding).

Anvendelse af gift

De fleste godkendte rottegifte udgør ifølge EU's biocidforordning²⁵ en "uacceptabel risiko" ved brug. Når de alligevel er godkendt, skyldes det, at der endnu ikke er udviklet andre alternative metoder til effektiv bekæmpelse af rotter. Brug af rottegift er i situationer med større rotteforekomster ofte påkrævet for at bekæmpelsen er effektiv.

Den kommunale rottebekæmpelse har fokus på en miljøvidst rottebekæmpelse og dermed også en reduceret anvendelse af gift. En miljøbevidst kommunal bekæmpelse skal ikke forstås som, at der ikke vil blive brugt gift i rottebekæmpelsen. Forud for enhver bekæmpelse med gift overvejer bekæmperen, om bekæmpelsen kan klares uden rottegift eller om rottegift er den bedste løsning, typisk ved flere end 5 rotter.

Den kommunale rottebekæmpelse anvender endvidere en resistensstrategi²⁶, hvor enhver bekæmpelse med gift altid indledes med den svageste gift, ligesom døde rotter og giftrester altid indsamles efter endt bekæmpelse. Giften udlægges normalt i en foderstation – typisk af plast.

Udtjent bekæmpelsesmateriel håndteres som angivet på produktets etikette, dvs. typisk farligt affald.

Anvendelse af rottespærrer

Den kommunale rottebekæmpelse har ved ekstern leverandør foranlediget opsætning af rottespærrer²⁷ på en række af kommunalt ejede institutioner, skoler og

---

²⁵ Forordningen om biocidholdige produkter (forordning (EU) nr. 528/2012) vedrører markedsføring og anvendelse af biocidholdige produkter, som anvendes til beskyttelse af mennesker, dyr, materialer og artikler mod skadelige organismer, såsom skadedyr og bakterier gennem virkningen af aktivstofferne i det biocidholdige produkt.

²⁶ Ved en bekæmpelse af rotter med antikoagulerende rottegifte anvendes den antikoagulant med det svageste aktivstof først - med mindre, der er konstateret antikoagulant resistens. Antikoagulant resistens er en genetisk ændring i rottens arvemateriale, der medfører, at rotten har fået en modstandskraft over for antikoagulant og ikke længere dør, selvom den æder af giften. Dermed kan rotten ikke længere bekæmpes med den pågældende gift. Der bekæmpes også med calcificerende gift, som rotterne ikke har nogen kendt resistens over for.

²⁷ Kommunen er forpligtet til opsætning af rottespærre, jf. rottebekendtgørelsens § 13-16. En rottespærre er en mekanisk eller elektronisk anordning til indsætning i brønde samt stik- og hovedledninger, som har til formål at hindre rotter i at passere opstrøms i kloaksystemet.

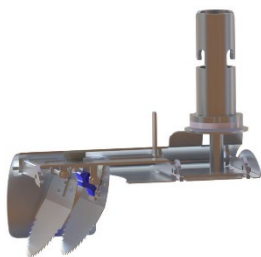
ældrecentre/plejehjem samt private, statslige og regionale institutioner, plejehjem og hospitaler i kommunen. Der opsættes ikke rottespærre hos øvrige private borgere. Rottespærrene er opsat, hvor det er teknisk²⁸ muligt, dog ikke hvis kloaksystemet på anden måde er rottesikkert eller hvis opsætningen giver anledning til væsentlige driftsforstyrrelser. Det er frivilligt at tage imod tilbud om opsætning af rottespærre.

I forbindelse med en eventuel opsætning af en rottespærre bliver kloakledningen opstrøms for rottespærren undersøgt med henblik på at sikre, at den er fri for rotter. "Fri for rotter" betyder, at kommunen aktivt skal bekæmpe rotterne, indtil der ikke længere er rotteaktivitet i de pågældende kloakafsnit. Hvordan en sådan undersøgelse skal foretages vil afhænge af den konkrete situation, men den skal kunne afsløre tilstedeværelsen af eventuelle rotter opstrøms rottespærren. Det kan fx ske ved at hænge ugiftige indikatorblokke ned eller ved at gennemføre en TV-inspektion. Gennemføres der en TV-inspektion, fx for at sikre korrekt placering af rottespærre i tilfælde af komplicerede afløbsforhold på større ejendomme, vil den tillige afsløre, hvor der eventuelt måtte være fejl på kloak- og afløbssystemet. Ved fund af fejl og/eller defekter vil den pågældende institution, skole eller lign. blive bedt om at få disse undersøgt og udbedret for egen regning.

Opsætning, drift og vedligehold af rottespærre foretages af ekstern entreprenør. Alle udgifter i forbindelse med undersøgelse af kloak- og afløbssystem, bekæmpelse af rotter, opsætning, drift og vedligeholdelse afholdes af den kommunale rottebekæmpelse. Der er opsat ca. 225 mekaniske rottespærre, som vist i figur 5.

Efter aftale med Samn Forsyning APS opsættes ikke rottespærre i forsyningsselskabets ledningsnet, medmindre særlige forhold gør sig gældende fx større kloakopgravninger og kloakreoveringer.

Udtjente bekæmpelsesmateriel håndteres som genanvendeligt metalaffald.

Figur 5 Mekanisk rottespærre af typen Nordisk Innovation. Der anvendes som udgangspunkt ikke elektroniske rottespærre, som anvender sensorer og elektroniske mekanismer til at registrere og forhindre rotter i at passere.

---

²⁸ Teknisk muligt dækker den situation, hvor en brønds forfatning og udformning, afløbsforhold, dimensionering m.v. ikke umiddelbart er til hinder for, at der kan opsættes en rottespærre. Viser det sig omvendt, at der fx ikke på markedet findes en rottespærre, som kan sættes ind i en afløbsledning, fordi rottespærrens muffe og afløbsrøret ikke passer sammen, er en kommune således ikke forpligtet til at opsætte rottespærren. Kravet om opsætning er fastsat i rottebekendtgørelsens § kapitel 4.

Rottegebyr

Den kommunale rottebekæmpelse er i princippet en forsikringsordning, der sikrer kommunens borgere mod uforholdsmæssigt store udgifter til bekæmpelse af rotter i tilfælde af rottetilhold.

Som borger skal man således ikke betale ekstra, hvis man en dag får brug for kommunens hjælp til bekæmpelse af rotter på sin ejendom. Dog skal grundejer dække eventuelle udgifter til udbedring af defekte kloaker, skader forårsaget af rotter og diverse forebyggende foranstaltninger på egen ejendom.

I Horsens Kommune opkræves gebyr²⁹ til dækning af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse. Gebyret opkræves på ejendomsniveau. Der kan ikke meddeles dispensation for betaling af gebyret.

Gebyret skal dække udgifter til:

- 🐭 den praktiske rottebekæmpelse
- 🐭 den administrative rottebekæmpelse / administrative opgaver
- 🐭 gennemførelse af generelle forebyggende tiltag, herunder bl.a. anskaffelse, drift og vedligeholdelse af rottespærrer

Rottebekæmpelse er ikke en statisk økonomi. Der vil være perioder, hvor en ekstraordinær indsats vil være påkrævet, ligesom der kan være behov for forskellige lokale aktiviteter. Den gebyrfinansierede rottebekæmpelse giver kommunen mulighed at kunne lave løbende behovsskabte tilpasninger.

Den kommunale rottebekæmpelse skal økonomisk hvile i sig selv og et eventuelt over- eller underskud indregnes derfor i rottegebyret de efterfølgende år.

---

²⁹ Lovhjemlen til gebyropkrævning er beskrevet i rottebekendtgørelsens kapitel 12.

Rottehandlingsplanen set i perspektivet af budgetaftalen og FN's verdensmål

Det fremgår af Horsens Kommunes budgetaftale 2022-2025:

"Klimavenlig skadedyrsbekæmpelse: Med afsæt i målet om at reducere mængden af CO₂, som udledes i Horsens Kommune, ønsker forligspartierne at få afdækket, hvordan den kommunale skadedyrsbekæmpelse kan overgå til intelligent og bæredygtig skadedyrsbekæmpelse."

Afdækningen har vist, at Horsens Kommune gennem en årrække har arbejdet med intelligent og bæredygtig (miljøbevist) skadedyrsbekæmpelse på flere måder, bl.a. med valg af fælder og et stort fokus på forebyggelse. Kommunen udvikler løbende driften i retning af mere intelligent og bæredygtig skadedyrsbekæmpelse, hvilket også fremgår af de tre fokusområder beskrevet i rottehandlingsplanen samt aktivitetsoversigten.

For at synliggøre rottehandlingsplanens fokus på bæredygtighed er indsatsen herunder sammenkædet med en række af FN's verdensmål.

FN'S VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

FN's verdensmål har til formål at tackle globale udfordringer som fattigdom, sult, sundhed, uddannelse og miljøbeskyttelse.

Selvom forebyggelse og bekæmpelse af rotter måske ikke er det første, man tænker på i forbindelse med verdensmålene, spiller indsatsen en betydelig rolle i opfyldelsen af flere af disse mål – også i en dansk kontekst.

Mål 2 handler bl.a. om at skabe bedre forhold for fødevarerproduktion og fødevarer sikkerhed. En effektiv indsats bidrager til at opnå dette mål, da rotter kan forvolde skader på fødevarer virksomheder og forårsage forurening af fødevarer.

Mål 3 handler bl.a. om at øge forebyggelsen af sygdom. En effektiv indsats mod rotter bidrager til at reducere risikoen for sygdomsspredning. Det danner dermed grundlag for et sundere og mere sikkert miljø, hvor mennesker kan trives, da rotter kan være smittebærere af vira og farlige bakterier, der kan overføres til mennesker.

Mål 11 handler bl.a. om bæredygtige byer og lokalsamfund. En effektiv indsats bidrager til at reducere skader på bygninger og infrastruktur, da rotter anretter materielle skader med deres gnaven og graven. I nogle tilfælde, hvor det går ud over elinstallationer, kan der opstå brande, ligesom rotternes gangsystemer kan underminere vejnettet og dermed forårsage sætningsskader.

Mål 12 handler bl.a. om ansvarligt og bæredygtigt forbrug. En indsats med fokus på giftfrie områder og anvendelse af ikke-giftige bekæmpelsesmetoder, fx fælder, reducerer brugen af skadelige kemikalier, der kan forurene miljøet. Derudover sikrer genbrug af

bekæmpelsesmateriel og korrekt affaldshåndtering et bæredygtigt forbrug.

Mål 13 handler bl.a. om at bekæmpe klimaforandringer. I sammenhæng med kommunens klimaplan om at være CO₂-neutral i 2030 kan en omstilling af den kommunale rottebekæmpelses køretøjer til primært el, dog sekundært biogas- eller brintbiler, reducere fossilfri kørsel.

Den kommunale rottebekæmpelses it-system til brug for digital administration og drift af rotteområdet understøtter bekæmperens prioritering af opgaverne og har indbygget ruteanvisning mellem opgaverne inden for bekæmperens distrikt, idet kommunen også er opdelt i en række distrikter. Ved at vælge den korteste vej mellem opgaverne inden for distriktet kan der potentielt spares brændstof, ligesom tidsforbruget minimeres. Rottebekæmperne kan ved mere viden om miljørigtig kørsel og ved at holde bilerne i god stand potentielt spare yderligere brændstof.

Fundamentet i en effektiv forebyggende indsats er oplysning og vejledning, herunder adfærdsændringer og byggeteknisk forebyggelse. Det er erfaringen, at den mest effektive og klimavenlige skadedyrsbekæmpelse allerede begynder i forebyggelsen. Ændringer i adfærd kan fx være, at borgerne stopper med at fodre fugle på en måde, hvor man samtidig fodrer rotter. Kloakkernes tilstand og boligens forfatning kan have stor betydning for rottetilholdets omfang. At få udbedret eller udført den påkrævede bygningstekniske forebyggelse er en intelligent og langt billigere løsning end først at sætte ind med forebyggelse og bekæmpelse efter der er konstateret rottetilhold. Ved at forebygge effektivt spares der CO₂ ved kørsler, der ikke skal foretages, fordi rottebestanden ikke når at vokse sig stor.

Endelig har borgerne mulighed for at følge med i bekæmpelsesarbejdet. I de tilfælde hvor borgerne efter aftale med bekæmperen selv kan tilse og tømme fælderne, vil fangst derfor ikke altid udløse en kørsel.

Mål 15 handler bl.a. om at standse tab af biodiversitet. Rotter er en invasiv art. Det vil sige, at det er en art, der ikke hører hjemme i Danmark. En effektiv indsats mod rotter bidrager til at reducere rotternes høje spredningspotentiale, ligesom rotternes påvirkning af hjemmehørende arter, fx planter, dyr og fugle, kan reduceres. Derudover vil forebyggende tiltag og ikke-giftige bekæmpelsesmetoder, fx fælder, mindske risikoen for skade på den naturlige biodiversitet.

Den private rottebekæmpelse

Privat rottebekæmpelse er tilladt i Horsens Kommune.

Med privat rottebekæmpelse forstås rottebekæmpelse, som udføres af én af følgende autoriserede personer uden tilknytning til den kommunale rottebekæmpelse:

- 🐭 R1-autoriserede: Som har tilladelse til erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Herunder personer, der har fået ansættelse i en virksomhed, som beskæftiger personer med R1-autorisation, eller som under en R1-autoriseret persons instruktion arbejder med erhvervsmæssig forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Dog skal den pågældende person, senest tre måneder efter ansættelsesforholdets start, ansøge om optagelse på kursus med henblik på at opnå R1-autorisation. R1-autorisation skal være opnået senest halvandet år efter ansættelsesforholdets start.
- 🐭 R2-autoriserede: Som har tilladelse til at bekæmpe rotter ved brug af visse bekæmpelsesmidler på egen erhvervsejendom.

Alle former for privat bekæmpelse³⁰ vil altid ske uden omkostninger for Horsens Kommune. Der kan ikke gives fritagelse for rottegebyret ved afholdelse af privat bekæmpelse, indgåelse af aftaler om sikringsordninger³¹ og/eller bekæmpelse på egen erhvervsejendom.

Alle bekæmpelsesmetoder skal være i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning.

Horsens Kommune bistår gerne med råd og vejledning for at understøtte, at autoriserede personer foretager korrekt rottebekæmpelse med størst muligt miljøhensyn.

---

³⁰ Der er registreret ca. 25 firmaer, som foretager privat R1- autoriseret rottebekæmpelse i Horsens Kommune. Der er ca. 2 personer, som foretager privat R2-autoriseret rottebekæmpelse på egen erhvervsejendom.

³¹ En kontrakt mellem et firma, der har en R1-autoriseret person ansat og en ejer eller lejer af fast ejendom, der som minimum omfatter forebyggelse af rotter ved en bygningsgennemgang, dvs. en gennemgribende inspektion af bygninger, tilhørende brønde og omkringliggende arealer med henblik på at identificere fejl og mangler i relation til forebyggelse af rotter. Der er registreret ca. 350 sikringsordninger i Horsens Kommune, hvoraf ca. 25 er beliggende på havnearealer. Der er også sikringsordninger på den kommunale genbrugsplads i Horsens By og Horsens Deponi.

Aktivitetsoversigt

Plan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter

Aktivitetsoversigt

I det følgende er fokusområderne beskrevet med en række aktiviteter, der skal ses som succeskriterier.

Fokusområde 1: Effektiv rottebekæmpelse

Fokusområdet understøttes af følgende indsatsområder.

- 🐭 Den administrative rottebekæmpelse.
- 🐭 Den praktiske rottebekæmpelse.

Fokusområdet indeholder følgende aktiviteter:

- 🐭 Aktivitet 1: Tilsyn med den private rottebekæmpelse.
- 🐭 Aktivitet 2: Undersøgelse af besøgspligtige ejendomme.
- 🐭 Aktivitet 3: Digitalt anmeldelses- og sagsbehandlingssystem.
- 🐭 Aktivitet 4: Opdatering af kravspecifikation til den praktiske kommunale rottebekæmpelse.
- 🐭 Aktivitet 5: Kvalitetssikring af og tilsyn med den praktiske kommunale rottebekæmpelse.

Aktivitet 1: Tilsyn med den private rottebekæmpelse

Horsens Kommune fører tilsyn med den private rottebekæmpelse.

Horsens Kommune foretager stikprøvekontrol af både R1- og R2-autoriserede personer med henblik på at sikre, at de anvendte bekæmpelsesmetoder er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning, herunder at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til krav om rottesikring og renholdelse. Tilsynet omfatter også registreringer i den fællesoffentlige rottedatabase samt uvarslede stikprøvevise fysiske tilsyn med private sikringsordninger.

Ved utilstrækkelig bekæmpelse eller manglende overholdelse af de lovgivningsmæssige krav kan den kommunale rottebekæmpelse overtage bekæmpelsen uden varsel.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 Tilsyn med lovgivningsbestemte indberetninger i "Rottehullet – til bekæmpelsesfirmaer", som skal anvendes til registrering og indberetning af rottedata ved Danmarks Miljøportal (sikringsordninger og bekæmpelsesindsats).
- 🐭 Besigtigelse af udvalgte ejendomme med privat bekæmpelse, evt. med bistand af den praktiske rottebekæmpelse.
- 🐭 Gennemføre håndhævelse såfremt den private bekæmpelse ikke er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning. I tilfælde hvor det er relevant vil kommunen indberette overtrædelser af anvendelse af biocider til Landbrugsstyrelsen, jf. bestemmelserne om krydsoverensstemmelse.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 Bistå den administrative bekæmpelse med besigtigelser efter anmodning herom.

Aktivitet 2: Undersøgelse af besøgspligtige ejendomme

Erfaringerne fra de foregående år peger på, at der er større chance for at konstatere rotteforekomster i de tilfælde, hvor der træffes nogen hjemme på de besøgspligtige ejendomme.

Undersøgelse af de besøgspligtige ejendomme udvides således, at i de tilfælde, at den praktiske rottebekæmpelse ved det første besøg ikke træffes nogen hjemme, skal der gennemføres en nyt besøg, således at ejendommen så vidt muligt altid undersøges sammen med ejer, lejer eller dennes repræsentant for tegn på forekomst af rotter.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 Årligt udarbejde en liste over besøgspligtige ejendomme.
- 🐭 Årligt udarbejde en liste over ejendomme som kræver ekstra opmærksomhed på grund af mange gentagne anmeldelser eller aktiviteter fx genbrugspladser, deponeringsanlæg og havnearealer, hvor der som udgangspunkt igangsættes en tilsynsindsats efter anmeldelse. Herunder vurderes behovet for at udvide besøgspligten til andre ejendomme med gentagne rotteproblemer.
- 🐭 Gennemføre besøgene på udvalgte ejendomme i samarbejde med den praktiske rottebekæmpelse, såfremt dette findes nødvendigt.
- 🐭 Udarbejde instruks for besøg på SPF-besætninger.³²

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 Undersøge besøgspligtige ejendomme, herunder være særligt opmærksom på vildfodringspladser i landzonen, som kan give anledning til marginalrotter.³³

Aktivitet 3: Digitalt anmeldelses- og sagsbehandlingssystem

Det er af væsentlig samfundsmæssig interesse, at borgerne kan anmelde rotteforekomst. Der er lovgivningsmæssigt indført obligatorisk digital selvbetjening i forbindelse med anmeldelse af rotter. I den forbindelse bistår Den Digitale Hotline og administrationen borgerne i digital anmeldelse af rotteforekomst, når dette er relevant. For så vidt angår anmeldelse af rotter er det væsentligt, at kommunen handler, når kommunen bliver bekendt med en anmeldelse - uanset om anmeldelsen sker digitalt eller ikke-digitalt. Horsens Kommune kan efter sagens karakter derfor modtage anmeldelsen på anden måde end digitalt, hvis dette er hensigtsmæssigt.

---

³² SPF-status fortæller om en svinebesætnings sundhedsstatus. SPF betyder "Specific Pathogen Free" eller "Fri for specifikke smitstoffer".

³³ Forebyggelsen af rotter og mus på landbrugsbygninger forudsætter, at skadedyrsbekæmperen går systematisk til værks og ikke udelader nogle områder eller bygninger i sin gennemgang. Det betyder bl.a., at udendørsarealer og bygninger længere væk fra hovedbygningerne skal medtages i undersøgelserne, fx vildfodringspladser, så der ikke er lommer af rotter periferien, som man ikke får bekæmpet. Bekæmpes disse rotter ikke, rykker de såkaldte marginalrotter efter et stykke tid ind i tomrummet efter de bekæmpede rotter på ejendommen, og så er man lige vidt.

Den digitale anmeldelse sker i et it-system til håndtering af rottebekæmpelse. I systemet registreres hele arbejdsgangen fra anmeldelse over rottebekæmperens besøg til efterfølgende kontrol og nedtagning af gift, fælder og afslutning af sagen. De digitale anmeldelser indberettes løbende til den fællesoffentlige database ved Danmarks Miljøportal.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐾 Optimere den digitale selvbetjeningsløsning og sagsbehandlingssystem, herunder en optimering af indberetningen af lovgivningsmæssige registreringskrav.
- 🐾 Indberette til den fællesoffentlige database mindst én gang ugentligt.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐾 Registrere oplysninger om rottebekæmpelse i Driftweb.

Aktivitet 4: Kravspecifikation til den praktiske kommunale rottebekæmpelse

En kravspecifikation med fokus på at skabe rammerne for en effektiv og miljøbevidst bekæmpelse af en høj kvalitet er med til at sikre, at lovgivningsmæssige bekæmpelses- og forebyggelseskrav samt rottehandlingsplanen kan overholdes.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐾 Påbegynde udarbejdelse af kravspecifikation 2024.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐾 Implementere kravspecifikationen, når denne er udarbejdet.

Aktivitet 5: Kvalitetssikring og tilsyn med den praktiske kommunale rottebekæmpelse

Den praktiske rottebekæmpelse varetages af Service & Beredskab.

Den administrative rottebekæmpelse foretager stikprøvekontrol af R1-autoriserede personer med henblik på at sikre, at de anvendte bekæmpelsesmetoder er i overensstemmelse med den til enhver tid gældende lovgivning, herunder at der ikke er alvorlige fejl og mangler med hensyn til krav om rottesikring og renholdelse. Tilsynet omfatter også registreringer i Driftweb samt overholdelse af kravspecifikationen.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐾 Samkørsel med rottebekæmperne mindst én gang i kvartalet.
- 🐾 Gennemføre stikprøvevis tilsyn med kvaliteten af den praktiske rottebekæmpelses besøg på besøgspligtige ejendomme.
- 🐾 Påse korrekt implementering af lovgivningsmæssige krav og vejledninger ved opfølgning på den digitale registrering og indberetning i Driftweb.
- 🐾 Påse overholdelse af kravspecifikation.

- 🐭 Afholde statusmøder med den praktiske rottebekæmpelse mindst to gange årligt med henblik på at sikre, at kvaliteten er tilfredsstillende og udbygge en helhedsorienteret indsats.
- 🐭 Bistå den praktiske rottebekæmpelse ved besværlige sager.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 Gennemføre mindst én årlig temadag for den praktiske rottebekæmpelse i samarbejde med den administrative bekæmpelse.
- 🐭 Deltage i kurser og erfa-netværk, herunder KEF (Kommunalt Entreprenør Forum, Skadedyr Nord).

Fokusområde 2: Målrettet kommunikation og information

Fokusområdet understøttes af følgende indsatsområde:

- 🐭 Dialog med og vejledning af kommunens borgere om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Fokusområdet indeholder følgende aktiviteter:

- 🐭 Aktivitet 6: Informationsmateriale og hjemmeside.
- 🐭 Aktivitet 7: Borgertilfredshedsundersøgelse.

Aktivitet 6: Informationsmateriale og hjemmeside

Horsens Kommune har en række vejledninger med gode råd om forebyggelse og bekæmpelse af rotteforekomst. Den kommunale rottebekæmpelse vejleder også om forebyggelse på bl.a. www.rotteangreb.dk³⁴.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 Udarbejde og vedligeholde relevant materiale.
- 🐭 Sikre at den kommunale praktiske rottebekæmpelse har relevant skriftligt materiale til rådighed, som kan udleveres til borgeren, når bekæmperen foretager sine besøg. Materialerne kan endvidere husstandsomdeles, fx i udvalgte geografiske områder, hvis dette er relevant. Særlige fokusområder er dyrehold (kaniner, fugle m.m.) og fuglefodring samt kloakdefekter.
- 🐭 Inddrage borgere fx grundejerforeninger, kolonihavebestyrelser o.lign. i forbindelse med information om forebyggende indsatser i områder med særlige udfordringer, når dette er relevant.
- 🐭 Opdatere Horsens Kommunes hjemmeside med relevant materiale om forebyggelse og bekæmpelse af rotter.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 At vejlede borgerne om bekæmpelsesforløbet, nødvendige aktuelle og fremtidige forebyggende tiltag, herunder at den mundtlige vejledning følges op med skriftlig vejledning.

³⁴ Kampagnesite, der fortæller om forebyggelse af rotter, udarbejdet af Horsens, Viborg, Herning, Holstebro, Ikast-Brandø, Lemvig, Ringkøbing-Skjern, Skive og Struer Kommuner.

Aktivitet 7: Borgertilfredshedsundersøgelse

Borgertilfredshedsundersøgelse er en måde at måle den leverede kvalitet af den kommunale rottebekæmpelse, herunder at undersøge om borgeren føler sig i trygge hænder. Horsens Kommune har grundet tekniske udfordringer indtil nu ikke kunnet gennemføre en tilfredshedsundersøgelse blandt de borgere og virksomheder, som har haft besøg af den kommunale rottebekæmpelse.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 I samarbejde med leverandør af it-system undersøge mulighederne for og evt. igangsætte en borgertilfredsundersøgelse ca. hvert 2. år.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 -

Fokusområde 3: Forebyggelse og miljøbevidst rottebekæmpelse

Fokusområdet understøttes af følgende indsatsområder:

- 🐭 Særlige forebyggende foranstaltninger.
- 🐭 Miljøbevidst rottebekæmpelse.

Fokusområdet indeholder følgende aktiviteter:

- 🐭 Aktivitet 8: Rottespærrer på institutioner, skoler, plejehjem m.fl.
- 🐭 Aktivitet 9: Forebyggelse og sikring af kommunale institutioner og offentlige arealer m.m.
- 🐭 Aktivitet 10: Samarbejde med Samn Forsyning ApS og kloakrottebekæmpelse.
- 🐭 Aktivitet 11: Bæredygtig og miljøbevidst rottebekæmpelse, herunder giftfrie zoner.

Aktivitet 8: Rottespærrer på institutioner, skoler, plejehjem m.fl.

Den kommunale rottebekæmpelse har i samarbejde med eksternt leverandør opsat rottespærrer på en række kommunalt ejede institutioner, skoler og plejehjem samt private, statslige og regionale institutioner, plejehjem og hospitaler i Horsens Kommune. Opsætning og nedtagning er en løbende opgave ved om- og tilbygninger eller nyetableringer ved såvel kommunale som private institutioner.

Selvom rottespærrer er effektive til at holde rotter ude af kloak- og afløbsafsnit, giver de ikke fuld sikkerhed. Derfor skal den praktiske bekæmpelse, når der er opsat rottespærrer med jævne mellemrum undersøge brøndene opstrøms rottespærrerne, for at sikre, at området fortsat er fri for rotter. Undersøgelsen kan fx ske ved at kontrollere for rotteekskremitter på brøndenes banketter og/eller ved at ophænge ugiftige indikatorblokke i brøndene for at se tegn på rotter. Konstateres der rotter i sådanne tilfælde igangsættes rottebekæmpelse.

Rottespærrene er registreret i Ratélcom³⁵, der giver et overblik over rottespærrenes placering samt relevante opgaver fx servicering 1-2 gange årligt.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- Årligt opdatere en oversigt over hvilke nye kommunale, regionale, statslige og private institutioner og lign. som skal have tilbud opsætning af rottespærre.
- Undersøgelse af kloakforhold, opsætning og vedligeholdelse af rottespærre, herunder indhentning af tilbud ved ekstern leverandør.
- Registrere oplysninger om rottespærre i Ratélcom.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- Undersøge for rotteforekomst i kloak- og afløbssystemer på ejendomme, hvor den kommunale rottebekæmpelse drifter og vedligeholder rottespærre, herunder foretage registrering i Driftweb.

Aktivitet 9: Forebyggelse og sikring af kommunale institutioner og offentlige arealer m.m.

Ved rotteforekomst på kommunale institutioner vil Horsens Kommune foretage en bygningsgennemgang³⁶ af institutionen. En bygningsgennemgang er en inspektion af bygninger, tilhørende brønde³⁷ og omkringliggende arealer med henblik på at identificere fejl og mangler i relation til forebyggelse af rotter.

Bygningsgennemgangens resultater formidles til Ejendomscentret i Teknik og Miljø med henblik på, at den påkrævede sikring og renholdelse gennemføres. sensorbaserede rottefælder til overvågning af rotteforekomster fx institutioner med dyrehold (kaniner og høns).

Indsatsen på offentlige arealer er tiltænkt parker og anlæg, hvor der er mange besøgende som – specielt i vintermånederne – fodrer ænder og fugle med brød. I situationer med overfodring, kan der opstå problemer med rotteforekomst. Bekæmpelse af rotterne kan besværliggøres på grund af den store mængde føde – ydermere kan der opstå sundhedsmæssige risici med rottetilhold i nærheden af borde/bænke og legepladser. Det kan i perioder blive nødvendigt at meddele forbud mod fodring af ænder, fugle osv. på offentlige arealer. Indsatsen omfatter også flere typer af sensorbaserede rottefælder til overvågning og bekæmpelse af rotteforekomster.

Opgaver – den administrative/praktiske rottebekæmpelse:

- Formidling af bygningsgennemgangsrapport ved rotteforekomst på kommunale institutioner, herunder opfølgning på påkrævet forebyggelse og sikring.

---

³⁵ Nuværende it-system til brug for digital administration og drift af rottespærre.

³⁶ Bygningsgennemgangen udføres som en del af rottebekæmperens besøg svarende til rottebekendtgørelsens bilag 6 og indgår i dokumentationen i Driftweb, som formidles elektronisk til Ejendomscentret.

³⁷ Gennemgangen omfatter ikke afløbsledningerne i jorden, men blot synlige fejl og mangler ved disse over jordoverfladen. Det kan fx være en manglende rørmuffe på et tagnedløb, et ituslået brønddæksel eller nedsunken asfalt eller fliser i forbindelse med et afløbssystem. Selvom en bygningsgennemgang med dens brønde og stikledninger således ikke umiddelbart omfatter en TV-inspektion, vil der altid skulle udføres fx en røgprøve af et kloaksystem, hvis der er mistanke om kloakfejl på ejendommen.

- 🐭 Opsætning af sensorbaserede rottefælder til monitoring/bekæmpelse af rottetilhold.

Aktivitet 10: Samarbejde med Samn Forsyning ApS og kloakrottebekæmpelse

Den kommunale rottebekæmpelse samarbejder med Samn Forsyning ApS, hvor der bl.a. er fokus på gensidig underretning om konstaterede problemer forvoldt af kloakrotter, områder med behov for kloakrottebekæmpelse eller akut udbedring af defekter på offentlige ledninger. Samarbejdet om gensidig underretning er medvirkende til hurtig indgriben fra både kommunen og forsyningsselskabet og resulterer i en begrænsning af kloakrelaterede rotteforekomster på jordoverfladen samt følgeskader som fx sætningsskader i fortovs- og vejarealer.

Den kommunale rottebekæmpelse er ikke forpligtet til at bekæmpe rotter i hovedkloakken. Resultatet af kloakrottebekæmpelse er oftest beskedent og effekten kortvarig. Det kan dog være hensigtsmæssigt at foretage kloakrottebekæmpelse forud for større ledningsreoveringer/opgravninger og dermed reducere antallet af rotter, der potentielt kan give anledning til rotteforekomst på jordoverfladen.

Kloakrottebekæmpelse foretages ved hjælp af giftblokke, banketfælder eller mekaniske rottespærre med klapper. Rottespærre med klapper kan også betragtes som en form for kloakrottebekæmpelse, idet stederne for rotterne indskrænkes med tilsvarende decimering af antallet af rotter til følge. Rottespærre med klapper er dog ikke udviklet til brug i større hovedkloakledninger. Derfor er ikke alle typer lige velegnede.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 Regelmæssig dialog med Samn Forsyning ApS.
- 🐭 Afdække mulighederne for at foretage en effektiv bekæmpelse af rotter i hovedkloakken i tættere bebyggede områder, således at reovering af offentlige kloaksystemer ikke giver gener for borgerne, og at der ikke ses en øgning af kloakrelaterede rotteanmeldelser.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 Regelmæssig dialog med Samn Forsyning ApS.

Aktivitet 11: Bæredygtig og miljøbevidst rottebekæmpelse, herunder giftfrie zoner

Den kommunale rottebekæmpelse har fokus på en bæredygtig og miljøbevidst rottebekæmpelse og dermed en reduceret anvendelse af gift.

Når der gennemføres rottebekæmpelse er der fokus på, at:

- 🐭 Rotterne aflives så human som muligt og på en dyreetisk forsvarlig måde.
- 🐭 Indsatsen med fælder varieres med fældetype- og antal.
- 🐭 Der som udgangspunkt benyttes fælder på steder, hvor brug af gift vil være u hensigtsmæssig, som fx i beboelse, fødevareindustri, steder hvor mange børn færdes, steder med fritgående husdyr, steder hvor der er stor risiko for at

ramme andre ikke-mål organismer med giften samt steder med resistens eller ædeskyhed over for den udlagte gift.

- 🐭 Der som udgangspunkt benyttes fælder i giftfrie zoner - fx byzone/bykerne o.lign - med mindre særlige forhold gør sig gældende.
- 🐭 Der ikke anvendes mere end den mængde gift, der er nødvendig.
- 🐭 Det tilstræbes at minimere tiden, hvor gift er tilgængelig i den enkelte bekæmpelse.
- 🐭 Bortskydning af rotter anvendes på ejendomme med større rottebestande, og hvor bortskydning er forsvarligt.
- 🐭 Fælder og foderstationer genbruges i videst mulig omfang.

Horsens Kommune har siden 2017 i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening opsat i alt 24 tårnfalkekasser og 34 natuglekasser som skal hjælpe Horsens Kommune til at bruge mindre gift i kampen mod rotterne. Flere steder er der fundet synlige beviser på, at rovfuglene bebor kasserne.

I sammenhæng med kommunens klimaplan om at være CO₂-neutral i 2030 kan en omstilling af den kommunale rottebekæmpelses køretøjer til primært el, dog sekundært biogas- eller brintbiler, reducere fossilfri kørsel igangsættes med 1-2 biler årligt, ligesom bekæmperne skal på kursus i energieffektiv køreteknik.

Opgaver – den administrative rottebekæmpelse:

- 🐭 Udpege områder som giftfrie zoner samt evaluering heraf.
- 🐭 Udpege kriterier for ejendomme, hvor bortskydning af rotter kan finde anvendelse.
- 🐭 Afprøve anvendeligheden af nye fælder i den kommunale rottebekæmpelse, herunder muligheden for at anvende effektive fælder, der er produceret med henblik på en efterfølgende høj grad af genanvendelse.
- 🐭 Inddrage hensigtsmæssige alternative forebyggelsesmetoder på kommunale arealer.
- 🐭 Undersøgelse af opsatte rovfuglekasser i samarbejde med Dansk Ornitologisk Forening.

Opgaver – den praktiske rottebekæmpelse:

- 🐭 Foretage effektiv og miljøbevidst rottebekæmpelse.
- 🐭 Omstille rottebekæmpernes køretøjer og gennemføre kursus for bekæmperne i energieffektiv køreteknik.

Horsens Kommune
Chr M Østergaards Vej 4
8700 Horsens

Telefon: 76 29 29 29
www.horsens.dk